

WICEPRZEWODNICZĄCY
OGÓLNOPOLSKIEGO POROZUMIENIA
ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
PIOTR OSTROWSKI

OPZZ/PO/ 29 /2020

Warszawa, dnia 28 stycznia 2020 roku

Pan

Kazimierz Kleina

Przewodniczący
Komisji Budżetu i Finansów
Publicznych

Senat RP

Warszawa

Stanowczy Lenie Przewodniczący

W związku z rozpoczęciem przez Senat RP prac nad rządowym projektem ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 (druk senacki nr 60), w imieniu Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, wyrażam następujące stanowisko.

1. Przepisy związane z Funduszem Pracy (art. 7–10)

Wskazane przepisy projektu ustawy regulują kwestię dotyczącą przekazywania środków Funduszu Pracy z przeznaczeniem na staże podyplomowe, szkolenia specjalizacyjne oraz specjalizacje lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych. Przewiduje się, że na ww. zadania w 2020 roku, ze środków Funduszu Pracy będą wydatkowane środki w wysokości określonej w planie finansowym Funduszu Pracy – 2 243,053 mln zł. Dodatkowo proponuje się możliwość dokonywania w roku 2020 przesunięć, za zgodą Ministra Finansów, wydatków Funduszu Pracy realizowanych w ramach środków Unii Europejskiej w celu ich przeniesienia na zadania realizowane bez udziału środków europejskich.

W obszarze wymienionych propozycji OPZZ podtrzymuje opinię wyrażoną do projektu budżetu państwa na 2020 rok z dnia 19 września 2019 roku, wskazującą, że negatywnie oceniamy wykorzystywanie niezgodnie z przeznaczeniem środków finansowych Funduszu Pracy, w tym w szczególności kosztów związanych ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych. Zmiana źródeł finansowania w 2020 roku ww. wydatków na środki Funduszu Pracy zamiast budżetu państwa utrwala brak propozycji systemowego rozwiązania problemu kształcenia kadr medycznych i jego finansowania. Potwierdza także trwałość rozwiązania doraźnego, jakim miało być w przeszłości jednorazowe finansowanie ww. zadania z FP na pomoc wspierania systemu ochrony zdrowia w zakresie aktywizacji zawodowej lekarzy i pielęgniarek. OPZZ nie dostrzega także jakichkolwiek propozycji wskazujących na wolę rządu do podniesienia zasiłku dla bezrobotnych, co oceniamy negatywnie jako krok do dalszej degradacji praw pracowniczych i społecznych (pełna argumentacja została

przedstawiona w opinii z dnia 19 września 2019 roku). Niezrozumiałą jest dla nas także propozycja umożliwiająca przesunięcia wydatków w planie Funduszu Pracy, realizowanych w ramach środków UE w celu ich przeniesienia na zadania realizowane bez udziału środków europejskich.

2. Przepisy związane z Funduszem Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 40 i art. 42)

Podtrzymujemy negatywne stanowisko OPZZ odnośnie zmniejszenia środków na dofinansowanie pracodawcom kosztów wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń do wysokości 310 mln zł (z poziomu 337, 5 mln zł w 2019 roku). Biorąc pod uwagę cel Funduszu, źródłem realizacji ww. wydatków powinien być Fundusz Pracy. OPZZ wskazywało wielokrotnie, że należy także uprościć procedurę realizacji dofinansowania z tego Funduszu i skrócić czas na uruchomienie wypłat dla pracowników – czego nie odnotowujemy w projekcie.

3. Zmiany związane z finansowaniem leków 75+ (art. 32)

OPZZ negatywnie ocenia propozycję zmiany źródła finansowania kosztów bezpłatnego zaopatrzenia pacjentów po ukończeniu 75-go roku życia w leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne - z dotychczasowej dotacji na ten cel z budżetu państwa na Narodowy Fundusz Zdrowia, w wysokości 836 mln zł w 2020 roku. W uzasadnieniu ustawodawca wskazuje, że zmiana ta przyczyni się do uproszczenia procedury finansowania leków dla osób po 75-tym roku życia ze środków publicznych, jednak w ocenie OPZZ rzeczywistą intencją zmiany jest poszukiwanie oszczędności i przerzucenie kosztów finansowania tego zadania na NFZ. Przypomnieć należy, że zmiana wdrażana od 2015 roku miała odciążyć budżet NFZ, stąd przyjęto finansowanie projektu „Leki 75 plus” ze środków budżetowych. Zakładano wówczas limit budżetowy w perspektywie 10-letniej (2015 – 2025) wydatków przeznaczonych na projekt „leki 75 plus” na poziomie 8,3 mld zł (lata od 2020 r. to odpowiednio: w 2020 r. – 836 mln zł, w 2021 r. – 953,1 mln zł, w 2022 r. – 1 010,3 mln zł, w 2023 r. – 1 070,1 mln zł, w 2024 r. – 1 135,1 mln zł, w 2025 r. – 1 203,2 mln zł). OPZZ wyraża obawę, że zmiana źródła finansowania w obecnym roku jest zapowiedzią tendencji finansowania ww. celu w kolejnych latach poprzez przerzucenie kosztów na NFZ. Nie możemy zaakceptować takiego kierunku, z uwagi na inne potrzeby finansowe NFZ związane z lepszą dostępnością pacjentów do świadczeń zdrowotnych i założeniami zwiększania finansowania efektywności leczenia.

4. Przepisy związane dotyczące wynagrodzeń nauczycieli i zakładowego funduszu świadczeń pracowniczych (art. 2-4) i (art. 38)

OPZZ negatywnie opiniuje projekt ustawy w części, która m.in. modyfikuje w sposób daleko idący wydatki finansowane z budżetu państwa w zakresie świadczeń wynikających z nauczycielskiego stosunku pracy, jak również pragmatyki nauczycielskiej.

Dotyczy to kwestii:

- art. 2 pkt 1 projektu ustawy – ograniczenia kwoty nagród wojewody dla nauczycieli do wysokości 2744 średnich wynagrodzeń nauczycieli stażysty,
- art. 2 pkt 2 projektu ustawy – ograniczenia kwoty nagród ministra dla nauczycieli do wysokości 2015 średnich wynagrodzeń nauczycieli stażysty,
- art. 3 projektu ustawy – ograniczenia środków na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego,
- art. 4 projektu ustawy – ograniczenia wysokości kwoty bazowej, stanowiącej składową odpisu na nauczycielski fundusz socjalny na poziomie kwoty bazowej obowiązującej na dzień 1 stycznia 2018 r.,
- art. 38 projektu ustawy – ograniczenia wysokości odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w drugim półroczu 2018 r.

Zwracamy ponadto uwagę, że wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli na poziomie centralnym zostały w zasadzie na poziomie z ubiegłego roku. Konieczne jest zwiększenie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, szczególnie w sytuacji, gdy wynagrodzenia tej grupy zawodowej praktycznie nie wzrastają.

W opinii OPZZ ustawa o budżecie powinna wprowadzać jedynie rozwiązania tymczasowe służące uzyskaniu ściśle uzasadnionego celu budżetowego. Należy zauważyć, że Ministerstwo Finansów w drodze ustaw o budżecie od wielu lat dokonuje zawieszania działania normatywnego wielu ustaw, w tym np. art. 53 ust. 1 Karty Nauczyciela oraz zasad ustalania wysokości odpisu podstawowego, o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, bez wykazania uzasadnienia dla takiego działania.

Biorąc pod uwagę, że jest to kolejny rok ograniczania działania normy art. 53 ust. 1 Karty Nauczyciela oraz art. 5 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, należy uznać, że Ministerstwo Finansów dokonuje trwałej zmiany treści ww. norm, do czego – w opinii OPZZ – nie posiada kompetencji normatywnej.

Przypominamy, że zamrożona w latach 2012-2016 podstawa naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych zwiększyła się w 2017 roku z 1093,93 zł do 1185,66 zł, a następnie w roku 2019 do 1229,30 zł i 1271,21 zł. Oznacza to, że wysokość odpisu na lata 2017 i 2018 oraz na rok 2019 została odmrożona, ale tylko częściowo. Dzięki temu wzrosły wydatki przedsiębiorstw oraz jednostek budżetowych i samorządowych na pomoc socjalną dla pracowników oraz emerytów i rencistów. Zaproponowana w projekcie ustawy wysokość odpisu w oparciu o przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2018 r., ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, realizuje postulat OPZZ tylko fragmentarycznie. W ocenie OPZZ wysokość odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych powinna wynikać z wykonania wprost dyspozycji art. 5 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych mówiącej, że wysokość odpisu podstawowego wynosi w danym roku na jednego zatrudnionego 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą. Na pełne odmrożenie wysokości odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pozwala zarówno deklarowana przez rząd korzystna sytuacja budżetu państwa, jak i dobra kondycja przedsiębiorstw. W związku z tym, w ocenie OPZZ, odmrożona w pełnym zakresie

powinna zostać wysokość podstawy naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla wszystkich grup zawodowych.

Zdaniem OPZZ nie ma wątpliwości, że wskazane powyżej normy projektu ustawy nie tyle tymczasowo zamrażają wskaźniki określone w innych ustawach w związku z wystąpieniem uzasadnionej konieczności budżetowej, co kolejny już rok wyłączają z obiegu prawnego określone normy prawne. Istnieje poważna wątpliwość co do podstawy prawnej, jak i konstytucyjności takiego działania.

W uzasadnieniu niniejszego projektu ustawy nie zawarto także argumentów na rzecz wprowadzonych zmian. Zdaniem OPZZ regulacje ww. normy projektu ustawy są więc nieuzasadnione, a nadto – w związku z trwałym charakterem zmian dokonywanych przez kolejne ustawy okołobudżetowe – naruszające zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Zauważamy ponadto, że finansowanie modernizacji służby więziennej ze środków finansowych przeznaczonych dla osób pokrzywdzonych jest co najmniej niedopuszczalne. Skoro Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jest państwowym funduszem celowym ukierunkowanym na pomoc pokrzywdzonym i świadkom, przeciwdziałanie przestępczości oraz pomoc postpenitencjarną, którego dysponentem jest minister sprawiedliwości, to modernizacja służby więziennej nie mieści się w zakresie działania tego funduszu.

Z poważaniem

Witni